

ZEMPLÉNI MÚZEUM

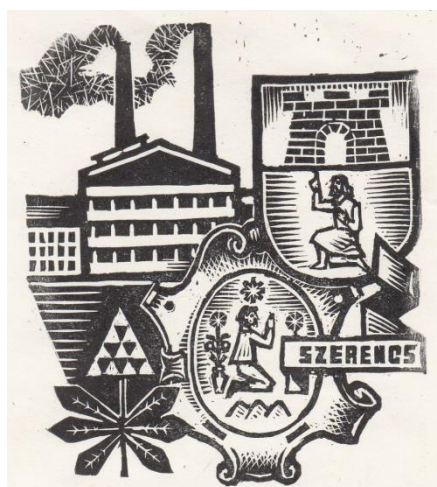
2023. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉS

Készítette:

Majoros Judit

igazgató

2024. február 14.

Tartalom

BEVEZETÉS	2
HELYZETELEMZÉS.....	5
Tárgyi feltételek.....	5
A Zempléni Múzeum műszaki állapota	5
A Zempléni Múzeum műszaki felszereltsége	6
Személyi feltételek.....	6
A Zempléni Múzeum személyzeti helyzete	6
SZAKMAI TEVÉKENYSÉG	8
Gyűjteményi munka.....	8
Gyűjteménygyarapítás	8
Gyűjteményrendezés.....	10
Nyilvántartás	10
Adattári munka.....	10
Könyvtári munka	10
Műtárgyvédelem	11
Tudományos tevékenység.....	13
Kutatói szolgálat	13
Tudományos kutatás és publikációk	13
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATI TEVÉKENYSÉG	15
Kiállítások.....	15
A Zempléni Múzeum állandó kiállításai:.....	15
Új állandó kiállítás:.....	15
A látogatók száma.....	20
Rendezvények.....	20
MÚZEUMPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	22
PÁLYÁZATOK.....	23
KÖZÖNSÉGGKAPCSOLAT, MÉDIA	29
ÖSSZEGZÉS	30

BEVEZETÉS

Az Országgyűlés 2012. október 8-án elfogadta a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosítását előirányzó 2012. évi CLII. törvényt, amely alapján az állami fenntartású megyei múzeumi szervezetek megszűntek, tagintézményeik a területileg illetékes települési önkormányzatok fenntartásába kerültek át.

2013. január 1-jétől a Zempléni Múzeum fenntartása is Szerencs Város Önkormányzatának feladata lett. Ekkortól a város mindkét muzeális típusú intézménye egy szakmai irányítás alá került, a Szerencsi Cukormúzeum a Zempléni Múzeum tagintézményeként működik. 2020-tól a Turisztikai Központ és Kerékpárkölcsonzó is a múzeum irányításával tevékenykedik.

A Szerencsi Helytörténeti Múzeum 1968. december 3-án kapta meg a működési engedélyét, tehát az intézmény immár 55 éve őrzi a Szerencs és környékének szellemi és tárgyi hagyatékát.

2023-ban a csokoládégyár működésének 100. évfordulóját ünnepelte a város, és talán elmondható: egész Magyarország. A település múzeumának fontos feladata, hogy a közösség életében oly meghatározó szerepet játszó gyárak történetével kiemelten foglalkozzon, ezért a centenáriumi év eseményeinek megszervezésében az intézmény jelentős szerepet vállalt.

A rendezvénysorozat egy sajtótájékoztatóval indult 2023. márciusában, amelyen minden érdekelt szereplő rész vett, és melynek az volt a célja, hogy a média segítségével ráirányítsuk az ország figyelmét az emlékévre.

Dr. Takács István, a Szerencsi Bonbon Kft alapító-ügyvezetője, Lidia Wronska, a Nestlé Hungária Szerencsi Gyárának igazgatója, Noszek Péter, a Nestlé Hungária Kft. ügyvezetője, dr. Koncz Zsófia országgyűlés képviselő, Nyiri Tibor Szerencs város polgármestere, Majoros Judit, a Zempléni Múzeum igazgatója és dr. Végh Katalin a Géniusz-program képviselője a 2023. március 2-án megtartott sajtótájékoztatón

A gazdag programsorozatból a teljesség igénye nélkül soroljuk fel a legfontosabbakat:

- A jogutód, a Nestlé Hungária Kft. Szerencsi Gyárában kiállítási táblókon idézték fel a 100 éves gyár történetét. A dolgozók számára az Artúr Napok alatt szerveztek ünnepi rendezvényt. A kiállítás megrendezéséhez a képanyagot a múzeum bocsátotta a szervezők rendelkezésére.
- A szerencsi csokoládégyártás hagyományai tovább vivő Szerencsi Bonbon Kft. megújította arculatát, és a 100 évre utaló logóval látta el termékeit. A Magyar Postával együttműködve kiadtak egy emlékbélyeget, amely igazán különleges, hiszen macskanyelv formájú és csokoládéillatú. A Gyár utcai épületük falán elhelyezték az első gyárigazgató, Liechti Frigyes emléklakettjét.
- A Kiss Attila Alapítvány a különböző korosztályú gyermekek számára újságírói pályázatot írt ki, amelynek témája a 100 éves csokoládégyártás volt. A vetélkedő zsűrijének tagja volt Majoros Judit múzeumigazgató. Az alapítvány az egyik szervezője a Szerencsen évről évre

megrendezett nagy fesztiválnak, az „Artúr Napoknak”, amelynek megnyitó ünnepségén adta át Nagy István agrárminiszter a Szerencsi Bonbont Kft.-nek a szerencsi csokoládégyártás 100. évfordulója alkalmából kibocsátott Jubileumi Oklevelet. A konferencia levezető elnöke Majoros Judit volt.

Dr. Koncz Zsófia miniszterhelyettes, országgyűlési képviselő, Nyiri Tibor Szerencs város polgármestere, Nagy István agrárminiszter és Majoros Judit igazgató a Zempléni Múzeum Édes évek című kiállításában

- Szerencs Város Önkormányzata által fenntartott városi lap, a Szerencsi Hírek interjúsorozatot és egy különszámot jelentetett meg a centenárium alkalmából. A múzeum is közölt írásokat a kiadványban.

Több olyan esemény is volt, amelyen nemcsak közreműködő, hanem főszervező volt a Zempléni Múzeum:

- A Zempléni Múzeumban 2023. június 8-án nyílt meg az „Édes évek – A szerencsi csokoládégyártás 100 éve” című kiállítás, amelyet egy több éven át tartó feltárás és gyűjtőmunka előzött meg.
- A 2023. június 25-én megtartott múzeumok éjszakáján együtt ünnepelhettünk a gyár régi dolgozóival.
- 2023. december 8-án megrendeztük” A szerencsi csokoládégyártás 100 éve” című kötet ünnepélyes bemutatóját.

(Ezekről a beszámoló későbbi részében részletesen is írunk.)

Így tehát elmondható, hogy a 2023. év egy sok-sok munkával tele, de nagyon különleges éve volt a múzeum életének.

HELYZETELEMZÉS

Tárgyi feltételek

A Zempléni Múzeum műszaki állapota

A Zempléni Múzeum 1991 óta a Rákóczi-vár keleti szárnyának első emeleti és tetőtéri szintjén működik. 2013-ig a múzeum a vár alapterületéből 733 m²-nyi részt foglalt el, és 100 m²-es vizes blokkot a könyvtárral közösen használt. Az első emeleti részen 7 kiállító terem és 3 szolgálati helyiség van 333 m² területen, a tetőtérben 1 iroda, 2 gyűjteményi szoba, 3 raktár és egy foglalkoztató terem található a 400 m²-es részben. A helyiségek műszaki állapota megfelelő, a kiállító termeket folyamatosan karbantartjuk. Az elektromos rendszert a múzeumban felújítottuk, a világítótesteket energiatakarékosra cseréltük, és megtörtént az érintésvédelmi felülvizsgákat is 2022-ben. A fűtésrendszer azonban továbbra elavult, korszerűsítése és cseréje évek óta esedékes lenne.

A legnagyobb műszaki gondot az jelenti, hogy a kazánokat ugyan cserélték, de a modern fűtőeszköz nem kompatibilis az elavult, elöregedett csőhálózattal és a radiátorokkal. Külön gondot jelent, a múzeum használt rész többségében csak temperáló fűtés van, a napi ütemezés nem a múzeum igényeihez alkalmazkodik (délután és este van emeltebb hőmérséklet), ez mégis jelentős összeggel terheli az intézmény költségvetését. Megítélésünk szerint a vár fűtésrendszerének átalakítása az energiatakarékosság és a költségcsökkentés érdekében indokolt lenne. A lift cseréjére is évek óta várjuk a megoldást.

Pályázati forrásból megtörtént a kiállító szint teljes elektromossági rendszerének felújítása: a vezetékek és a villanyóra cseréje, új biztonsági jelző-és kamerarendszer kiépítése, és a múzeum tűzvédelmi jelzőrendszerének kiépítése. Az épület többi részében viszont még mindig az 1980-as évek végén kialakított elektromos hálózat működik. Az új turisztikai attrakciók létrehozása mellett jó lenne, ha a meglévő épületek műszaki gondjainak megoldása is több figyelmet kapna a fenntartó részéről.

Az évek óta a beszámolókból is ismertetett műszaki problémák 2023-ban is éreztették a hatásukat. A korszerűtlen fűtési rendszer felújítása, a vár fűtésének megújuló energiával való megoldása lehetne a probléma megoldásának kulcsa.

A Zempléni Múzeum műszaki felszereltsége

A Zempléni Múzeumban a munkavégzéshez eszközök rendelkezésre állnak, az intézmény műszaki ellátottsága megfelel a kor követelményeinek. 2015. év végén a TIOP-pályázat keretében informatikai eszközök beszerzésére került sor: szerver, 12 munkaállomás, 10 db notebook, projektor, színes fénymásoló gép ebből a keretből, 12 db tablet a TÁMOP-pályázat által került az intézménybe. A beszerzések óta eltelt 8 esztendőben az eszközök folyamatosan amortizálódtak, a korszerűsítés e vonatkozásban időszerűvé vált.

Személyi feltételek

A Zempléni Múzeum személyzeti helyzete

2023. évben 7 főállású és 2 részmunkaidős alkalmazott dolgozott az intézményben a következő munkakörökben:

1 fő - igazgató – muzeológus

1 fő – történész – muzeológus (az év második felében a gazdasági ügyintézői feladatokat is ő látta el)

1 fő – múzeumpedagógus – rendezvényszervező (2023. június 1-től gyermekgondozási szabadságon)

1 fő – múzeumpedagógus-gazdasági alkalmazott (2022. július 1-jétől szülési szabadságon)

1 fő - közönségkapcsolati munkatárs -tárlatvezető (2023. július 1-től október 31-ig)

2 fő – pénztáros-teremőr

1 fő – takarító

A Zempléni Múzeum dolgozói 2020. november 1-jétől kikerültek a közalkalmazotti foglalkoztatási körből, a 2020. évi XXXII., a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról szóló törvény értelmében. A jogviszony átalakítását minden dolgozó tudomásul vette, a jogviszony megszüntetésére egy munkavállaló esetében sem nem került sor. A törvény által előírt kompenzációt, a 6 %-os bérkiegészítést a fenntartó csak 2021. év vonatkozásában teljesítette, a törvény által előírt visszamenőleges, a 2020. évre vonatkozó kiegészítést az intézmény dolgozói továbbra sem kapták meg.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának a kulturális ágazatot érintő bérfejlesztésről szóló 682/2021. (XII.6.) Korm.rendelet alapján a kulturális ágazatban közfeladatot ellátók számára 20%-os béremelést kaptak - 2022. évre vonatkozóan. A bér összegét Emberi Erőforrás Támogatáskezelőtől kellett megigényelni pályázat útján. Az intézmény a támogatást, a munkavállalók a 20 %-os béremelést megkapták. A pályázattal 2023. március 31-ig kellett a támogató szerv felé elszámolni, az elszámolás megtörtént.

Majoros Judit múzeumigazgató kinevezése 2023. június 30-val lejárt, ezért a megbízatást a képviselőtestület előbb 90 nappal meghosszabbította, majd új igazgató pályázatot írt ki. Ennek eredményeképpen Majoros Judit újabb 5 éves vezetői ciklusra kapott megbízást.

2022. július 1-jétől Kalina Dávid történész-segédmuzeológus, múzeumi informatikus került alkalmazásba, aki Lipták-Domán Ágnes szülési szabadságra menetele után a gazdasági ügyintézői feladatokat is ellátott.

Lipták-Domán Ágnes visszatért 2022. május 12-től a gyermekgondozási szabadságról, majd 2023. július 1-jétől a 2. gyermekének születése miatt újra gyermekgondozási szabadságra ment. A múzeum személyi állományához tartozik még Hegedűsné Simka Orsolya múzeumpedagógus-gazdasági alkalmazott, aki 2022. július 1-jétől gyermekgondozási szabadságon van.

2023. július 1-jétől került alkalmazásba a GYES-en lévő kolléganők helyettesítése céljából Tóth Anita Tímea, aki a turista szezonban a tárlatvezetéseket végezte.

A Turisztikai Központban Pálfalusi Attiláné 2023. május 1-től november 30-ig teljes állásban, Sályi Mária 2023. április 15-től november 30-ig félállásban volt alkalmazásban, így biztosítottuk az intézmény nyitva tartását a szezonban. A téli időszakban az épületben nincs fűtés, ezért az intézmény nem fogad látogatókat.

A részmunkaidős alkalmazottak közmunkaprogramban vettek részt, valamint bérkiegészítésben részesültek, gyűjteménykezelési és feldolgozási munkákat végeztek.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény alapján minden múzeum köteles műtárgyvédelmi és közművelődési szakembert is foglalkoztatni. Az utóbbi kötelezettséget a múzeumpedagógus alkalmazásával teljesítettük, de a műtárgyvédelmi szakember pótlását csak a Herman Ottó Múzeummal való külső szerződéssel tudtuk megoldani.

SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

Gyűjteményi munka

Gyűjteménygyarapítás

Gyűjteményfejlesztési koncepciónk kiemeli, hogy célszerű nemcsak adományozás, hanem egyedi darabok vagy hagyatékok megvétele által is gyarapítani a gyűjteményeket, hiszen így kvalitásos, kiállítható darabok kerülnek a múzeumba.

Az országos gyűjtőterülettel rendelkező képeslevelezőlap-gyűjteményt tovább gyarapítottuk. Ebben az esztendőben 8520 képeslappal gyarapodott a gyűjtemény – elsősorban a felajánlások által, hiszen mindössze egyetlen egy lapot vásároltunk.

A 2023-as esztendőben a gyűjteménygyarapítás a centenáriumi kiállítás megrendezését szolgálta. A Nestlétől kapott 500 ezer forintos támogatás és a saját erőforrás segítségével sok tárgyat sikerült megvásárolni. A volt gyári dolgozóktól és a szerencsi lakosoktól sok egyéb, a gyártörténettel kapcsolatos emléket kaptunk. Összességében a tárgyi gyűjtemény 118 db tárggyal gyarapodott.

Gyűjteményrendezés

A közmunkaprogram segítségével nagyarányú gyűjteményrendezési munkákat tudunk elvégezni. A képeslapgyűjteményben folytattuk az anyag egyedi sorszámmal való ellátását és a digitális feldolgozást: a szkennelést és az adatbázis-készítést. A képeslapgyűjtemény sorszám szerinti átrendezése is folytatódott.

2018-ben a járásszékhely múzeumok számára nyújtott szakmai támogatás segítségével a tárgyi gyűjtemény és az ex libris gyűjtemény magyar vonatkozású részének adatainak nyilvántartására egy minisztérium által akkreditált szoftvert kezdünk el alkalmazni.

2021-ben lebonyolítottuk az adattári gyűjtemény tervezett revízióját, és előkészítettük a tárgy gyűjtemény történeti részét (880 db tárgy) a szekrénycserével kapcsolatos átmozgatáshoz. 2022-ben megtörtént a költöztetés, és ezzel együtt a gyűjtemény revíziója. 2023-ban a tárgyi gyarapodás beleltározása mellett a csokoládétörténeti gyűjtemény jobb feldolgozására került a hangsúly.

A gyűjteményrendezési munkálatokat közmunkaprogram segítségével végeztük.

Nyilvántartás

A Zempléni Múzeumban a nyilvántartás naprakész. Az adattári, a könyvtári és a tárgyi gyűjtemény leltárkönyvi adatainak számítógépes feldolgozása befejeződött. Gyűjteményfejlesztési koncepciónk fontos része, hogy a korábban szekrénykataszteri nyilvántartású anyagaink (képeslapgyűjtemény, ex libris gyűjtemény) egyedi nyilvántartásúvá váljanak. Ez a magas példányszám miatt számítógépes feldolgozással, és a digitalizálással egybe kötve lehetséges.

Adattári munka

Az adattárba a szerencsi csokoládégyártással kapcsolatos újságcikkek, tanulmányok kerültek be 2023-ban, a gyűjtemény 20 tétellel gyarapodott.

Könyvtári munka

A múzeum könyvtára nem nyilvános, inkább gyűjtemény jellegű, de kutatókat fogad. 2023-ban a könyvtár 62 darabbal gyarapodott adományozás és cserepéldányok által, illetve oly módon, hogy a képeslapok felhasználásának egyik feltétele, hogy a megjelenő kiadványból legalább egy példányt a kiadó átadjon a múzeum könyvtára számára.

Műtárgyvédelem

Az állományvédelem előírásait fontosnak tartjuk, ezért több pályázaton is részt vettünk, hogy a hiányosságokat csökkentsük és megfelelő műtárgyi környezetet tudjunk biztosítani:

- A NKA támogatásával fényvédő fólia került a kiállítótér ablakaira, így a kiállításokban elhelyezett tárgyak UV-védelme megoldódott.
- Az állományvédelmi pályázat keretében fiókos fémszekrényeket, savmentes papíryananyagokat,
- A Norvég Finanszírozási Alap segítségével tűzálló fémszekrényeket sikerült beszereznünk.
- A 2017. évi járásszékhely múzeum számára nyújtott keretből a raktár és kiállító helyiségek hidegfényű műtárgybarát izzók beszerzése, felszereltetése történt meg.

A fejlesztések sokat javítottak a múzeum állományvédelmi helyzetén, de sajnos még mindig maradtak megoldatlan, sőt kritikus problémák. Állományvédelmi stratégiánknak megfelelően minden pályázati lehetőséget megragadunk. 2021-ben egy régi nagy elmaradást sikerült pótolni: beszereltettük a múzeum tűzvédelmi riasztó rendszerét. Ez nagy előrelépés, hiszen a múzeum műtárgyállományának jelentős része papír alapanyagú, vagy könnyen éghető anyagból készült.

Régi tervünket valósítottuk meg azzal, 2022-ben az emeleti folyosón kicseréltük a régi pozdorja szekrényeket korszerű fémszekrényekre. A megemelkedő árak miatt a pályázati összeget önrésszel is ki kellett egészítenünk. (Erről a „pályázatok” résznél részletesebben beszámolunk.)

Személyzeti helyzet

Az intézményben még nem dolgozik műtárgyvédelmi szakember, de külső segítséggel végeztettünk ilyen jellegű tevékenységet. A tárgyi gyűjteményben Tóth Edina megyei műtárgyvédelmi referens iránymutatása alapján elvégeztük a tárgyak tisztítását, és a raktár takarításával és átrendezésével biztonságosabb tárolási körülményeket alakítottunk ki.

2023-ban a centenáriumi kiállításhoz 2 tárgy: a Magyar Kakaó és a Csokoládégyár Rt. 1923-24-ből származó fémdobozai esetében teljes restaurálás történt, amelyet a Telekes-Nagy Krisztina, a Herman Ottó Múzeum munkatársa végzett el megbízás alapján, melyhez a restaurálási dokumentáció is elkészült.

Tudományos tevékenység

A Zempléni Múzeumban dolgozó munkatársak elsődleges feladata Szerencs helytörténetének és a magyarországi édességgyártás történetének kutatása. Ezen kívül a történész-muzeológus két nagy témakörrel foglalkozik: a képes levelezőlap kultúrtörténetével és Zemplén vármegye társadalomtörténetével.

2023-ben a szerencsi csokoládégyártás történetével kapcsolatosan végeztünk kutatást, melynek eredményeit felhasználtuk a centenáriumi kiállításhoz, és publikáltuk „A szerencsi csokoládégyártás 100 éve” című kötetben.

Kutatói szolgálat

A Zempléni Múzeum képeslapgyűjteménye iránt az internetes kutathatóság által nem csökkent, hanem inkább jelentősen emelkedett az érdeklődés. A hungaricana.hu nevű közgyűjteményi portál egyik legnépszerűbb része a Képcsarnok, ahol az ott található képeslapanyag nagy részét a Zempléni Múzeum gyűjteménye adja. A lapokat nagyon sok kiadványba kérik közlésre, és ebből az intézménynek rendszeres bevétele származik. A múzeum személyesen is fogad kutatókat és képeslapgyűjtemény felhasználása iránt érdeklődőket, valamint az internetes szolgáltatással is támogatja a kutatók munkáját

Tudományos kutatás és publikációk

Majoros Judit a következő munkákat készítette el:

A 2022-23-ban lezajlott kutatás folyamata:

- A Zempléni Múzeumba került csokoládé – és gyártörténeti anyagok múzeumi feldolgozása
 - Zempléni Múzeum csokoládétörténeti gyűjteményének dokumentumai (Maszler-gyűjtemény) feldolgozása
 - a Csáky István gyűjtötte dokumentumok vizsgálata és elemzése
- Levéltári kutatások:
 - MNL Magyar Nemzeti Levéltár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár (sátoraljaújhelyi fiók) (1214-21. sz.) Magyar Kakaó- és Csokoládégyár Részvénytársaság Szerencsi Gyárának iratai (1935-1948)

- Budapest Főváros Levéltára (BFL) HU_BFL_VII_2_e_15136_1921 Magyar Kakaó és Csokoládégyár Rt., 1921-1950
- Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum (MKVM) Gyűjteményeiben való kutatás
- Az Arcanum Digitális Könyvtár Régi Magyar Újságok Adatbázisában való kutatás
- A fellelhető szakirodalom tanulmányozása
- Szakfolyóiratok és a gyár üzemi lapjai a Zempléni Múzeum Adattárából
 - Édesipar, (1932-1937, 1957-2011)
 - Szerencsi Édesipari Vállalat Tájékoztatója, 1982-1984
 - Szerencsi Édesipari Vállalat Tájékoztatójának külön kiadása, 1984
 - Szerencsi Élelmiszeripar Üzemi Lapja különkiadása (Szerencsi Cukorgyár 100 éves), 1989
 - Szerencsi Élelmiszeripar Üzemi Lapja, 1986-1991
 - Szerencsi Élelmiszeripar Tájékoztatója, 1985
 - Intercsokoládé Kft., Nestlé dolgozóinak Üzemi Lapja, 1991-1992
 - Édesipar, Édesipari Vállalatok és a MÉTE Szakosztályának lapja, 1979-1991
 - Édesipari Híradó, az édesipari ágazat dolgozóinak gazdaságpolitikai fóruma, 1981-1986

A kutatás megvalósult eredménye:

- A szerencsi csokoládégyártás 100 évének feldolgozása
- Szerencs város 20. századi történetének jobb megismerése, új aspektusokkal való bővítése, különös tekintettel arra, hogy a gyári közösségek hogyan hatottak a város fejlődésére
- A magyar édesipar történetének alaposabb megismerése

A kutatás eredményének hasznosulási módja:

- Új állandó múzeumi kiállítás elméleti megalapozása
- A szerencsi csokoládégyártás fennállásának 100. évfordulójára exkluzív kiadású kötet megjelentetése.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATI TEVÉKENYSÉG

Kiállítások

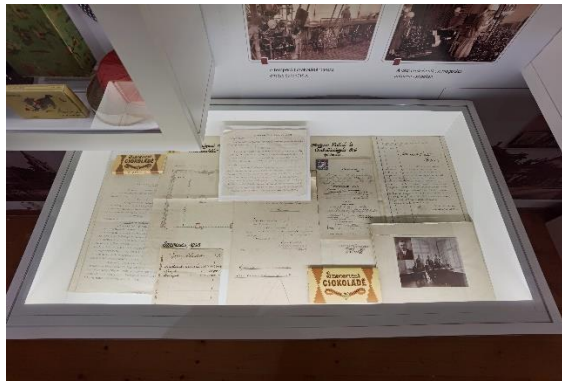
A Zempléni Múzeum állandó kiállításai:

- A képeslap világa (megnyílt: 2012. június 15.)
- Fery Antal ex librisei (megnyílt: 1993., felújítva: 2002)
- Rákócziak – Egy nagy dinasztia születése (megnyílt: 2020., fejlesztve 2021-ben)

Új állandó kiállítás:

2023. június 8-án nyílt meg az *Édes évek – A szerencsi csokoládégyártás 100 éve (1923-2023)* című kiállítás, amelyet a centenárium alkalmából rendeztünk meg.

A kiállítás bemutatja a szerencsi csokoládégyártás történetének legfontosabb állomásait. Az első teremben az alapítástól az államosításig tartó korszakot idézi fel, a második, nagyobb teremben az ötvenes évektől a szocialista korszak nagy eseményein és a privatizáción át napjainkig, a Nestlé és a Szerencsi Bonbon Kft. tevékenységéig viszi el a történetet. A gyártörténet bemutatásán kívül ráirányítja a figyelmet sokérdekességre is. A kakaó kultúrtörténetének bemutatásával indít, majd

felvillantja a magyar édesipar kezdeteit, elárulja a jó csokoládé titkát, megismertet a Szerencsen és a más gyárakban készült ikonikus édességekkel: a konyakmeggyel, a mogyorós és a tejszokoládéval.

Az Édes évek című kiállítás gazdag tárgyi és képi anyaggal mutatja be a szerencsi csokoládégyártás történetét. Örömteli, hogy a gyári dolgozói számára mindig fontos volt üzemük múltja, ezért számos értékes dokumentumot megőriztek, és átadtak a múzeumnak. Sok látogatóban nosztalgiát kelt a régi plakátok, reklámanyagok, gyönyörű desszertes dobozok, a filmrészletek által felidézett emlékek sora. Szinte mindannyian emlékeznek gyermekkoruk kedvenc édességeire, amelyeket a képeken és a tárlókban újra felfedezhetnek.

Sok egyéb érdekes téma is kibontakozik a tárlatban. Azt tudjuk, hogy a csokoládé az egyik legnépszerűbb élelmiszer, de vajon hogyan készül? Mi a jó csokoládé titka? Melyek azok az ikonikus finomságok, amelyeket a magyar cukrászok fejlesztettek ki? Kik tervezték a legszebb bonbonos és desszertes dobozokat? Hogyan hatott az édességek elterjedése az ünnepi szokásainkra?

A látogatók számára az információkban gazdag, ugyanakkor a látványos, interaktív elemekkel kiegészített kiállítás igazi nosztalgikus élményt nyújt, ezért hamar népszerűvé vált a múzeum látogatóinak körében.

A Zempléni Múzeum Édes évek – A szerencsi csokoládégyártás című kiállítása a Magyar Génius program támogatása és a fenntartó, Szerencs Város Önkormányzatának segítségével valósulhatott meg.

Kurátor: Majoros Judit, a Zempléni Múzeum igazgatója

Látványtervező: Polefkó Márta

Projektkoordinátor: Csörnök Mariann

A kiállítás műszaki kivitelezője: Á. Tóth és Barátai Produkciós és Reklámügynökség Kft.

A tárgyak döntő többségben a Zempléni Múzeum, valamint a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum és a Hollóházi Porcelán Múzeumból gyűjteményéből származnak. Külön köszönetet mondunk Maszler Lászlónak a csokoládétörténeti gyűjtemény létrehozásáért, Csáky Istvánnak a kölcsönzött dokumentumokért, és Illés Zoltán gyűjtőnek a kölcsön adott gyönyörű régi tárgyakért: bonbonos, cukorkás és desszertes dobozokért.

A látogatók száma

2019	Összes látogató száma:	14039	fő
	A diákok száma:	5412	fő
	Fizető látogatók száma:	5827	fő
	Ingyenes látogatók száma:	8212	fő
2020	Összes látogató száma:	6839	fő
	A diákok száma:	1917	fő
	Fizető látogatók száma:	3947	fő
	Ingyenes látogatók száma:	2892	fő
2021	Összes látogató száma:	8065	fő
	A diákok száma:	3284	fő
	Fizető látogatók száma:	4230	fő
	Ingyenes látogatók száma:	3835	fő
2022	Összes látogató száma:	11057	fő
	A diákok száma:	1654	fő
	Fizető látogatók száma:	7197	fő
	Ingyenes látogatók száma:	3860	fő

2023	Összes látogató száma:	13920	fő
	A diákok száma:	3886	fő
	Fizető látogatók száma:	7502	fő
	Ingyenes látogatók száma:	5418	fő

Rendezvények

A 2023-ban lebonyolított rendezvények többségében a 100 éves évfordulóhoz kötődtek, de nagy örömünkre újra voltak látogatói a *Karácsony a múzeumban* című foglalkozásoknak, amelyek az előző években nagyon népszerűek voltak.

Az egyik legsikeresebb rendezvény a **Múzeumok éjszakájához** kapcsolódott, ahol együtt ünnepeltük a szerencsi csokoládé 100 éves születésnapját a gyári közösséggel.

A 2023. december 8-án ünnepélyes keretek között került sor a **kötet bemutatójára**. A 200 oldalas, gazdagon illusztrált kiadvány méltóképp örökíti meg a szerencsi csokoládégyártás 100 évét.

Vitályos Eszter, miniszterhelyettes, dr. Koncz Zsófia miniszterhelyettes, országgyűlési képviselő, Nyiri Tibor Szerencs város polgármestere és Majoros Judit igazgató a könyv bemutatóján 2023. december 8-án

MÚZEUMPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Sajnos 2020- 2021-ben a világijárvány miatt csak nagyon korlátozottan tudtunk múzeumpedagógiai foglalkozásokat tartani. 2022 végén és 2023 tavaszán a fűtetlen épület okozott problémát. Az energiaárak elszabadulása miatt a fenntartó önkormányzat szigorú takarékosagra kényszerült, és a múzeum épületét csak olyan szinten fűtötte, hogy a műtárgyak ne kerüljenek veszélybe. Ez 12- 15 °C-ot jelent, amely hőmérséklet nem elegendő ahhoz, hogy gyermekcsoportok foglalkozáson vehessen részt a múzeumban.

2023-ban októbertől decemberig újra volt fűtés. Ezt kihasználva újra tudtunk gyermekcsoportokat fogadni a múzeumban.

PÁLYÁZATOK

I. NKA Magyar Génius Program

Állandó kiállítás előkészítése

Pályázati azonosító: 650131/00027

A Zempléni Múzeum 2021. év végén pályázatot nyújtott be a Magyar Génius programhoz Az ÉDES ÉVEK” című állandó kiállítás előkészítése céljából, amely kedvező elbírálásban részesült.

Pályázott összeg: 6 570 000 Ft

Elnyert támogatás: 6 570 000 Ft

A program célja:

A két édesipari gyár máig döntő jelentőségű Szerencs életében: meglétük és hiányuk meghatározza a város fejlődését. A csokoládégyártás még működik, a cukorgyár sajnos már nem, így Szerencsről mint „a magyar édesipar fellegváráról” már csak múlt időben beszélhetünk. Ennek ellenére nagyon fontos az, hogy a gyárakban felhalmozódott szellemi tudás, a szakmai hagyományok tovább éljenek.

Programunk célja volt, hogy a múzeumba bekerült gyűjtemény feldolgozása és az egyéb források felkutatása által történt tudományos kutatás eredményeire is alapozva egy új, a kor elvárásainak megfelelő, ismereteket és élményeket nyújtó állandó kiállítás jöjjön létre, és a kutatás eredményei egy ünnepi kiadású, centenáriumi kötetben jelenjenek meg.

2023-ban volt a szerencsi csokoládégyártás megindulásának 100. évfordulója, ennek megünneplésére különös gonddal készültünk. A tudományos kutatás és a kiadványok mellett egy új állandó kiállítás megnyitásánál aligha találhat adekvátabb módot múzeumunk a méltó megemlékezésre.

A program során megvalósított tevékenységek:

- a szakmai tervek elkészítése, kiadványok előkészítése
- a kiállítás részletes szakmai koncepciójának kidolgozása
- kiállítási forgatókönyv elkészítése
- a tervezett fejlesztésre vonatkozó dokumentumok: a közösségi, közművelődési és gazdasági hatásokat bemutató hatástanulmány, marketingterv, közönség-hasznosítási, múzeumpedagógiai és kommunikációs terv átdolgozása
- a kiállítás múzeumpedagógiai programjának tartalmi és módszertani tervének kidolgozása
- kiállítási kiadványok (kiállításvezető, múzeumpedagógiai kiadványok) szövegének megírása, a kiadványok előkészítése

- látvány- és kivitelezési tervek elkészítése
- a pengefalak tervezése és kivitelezése
- a kiállítási bútorzat beszerzése
- a falra ragasztott tablók szerkesztése, nyomtatása és installálása
- az interaktivitást biztosító technikai eszközök beszerzése és programozása
- multimédiás eszközök beszerzése és tartalommal való ellátása
- a kiállítás berendezése

Mivel az NKA kérte a pályázati cél megváltoztatását, és nemcsak a kiállítás előkészítése, hanem a teljes kivitelezés is bekerült a programba, de ehhez Szerencs Város Önkormányzatának támogatása is kellett.

A megvalósult kiállítást a beszámoló előző részében már ismertettük.

II. *NKA Magyar Génius Program*

Tudományos kutatási tevékenység megvalósítása a szerencsi Zempléni Múzeumban

Pályázati azonosító: 650132/00027

A Zempléni Múzeum pályázatot nyújtott be a Magyar Génius programhoz kutatói tudományos tevékenységre.

A pályázott összege: 8 000 000 Ft.

Elnyert támogatás: 8 000 000 Ft.

A szerencsi Zempléni Múzeum két kutatási témára nyújtott be pályázatot 2021-ben:

1. téma: „Édes évek Szerencsen”

A kutató neve: Majoros Judit, történész-muzeológus, múzeumigazgató

2. téma: „A képeslevelezőlap-kiadás a két világháború közötti Magyarországon”

A kutató neve: dr. Bodor Mária

A pályázat 8 000 000 Ft támogatásban részesült. 2022 tavaszán dr. Bodor Mária benyújtotta a felmondását, és elhagyta a múzeumi szakmát. Egy ideig még kérdéses volt, hogy a kutatásait elvégzi-e külsős szakemberként, de ez végül nem valósult meg. Így a 2. kutatási témát kénytelenek voltunk

módosítani. Olyan témát választottunk, amely jól illeszkedett a Magyar Génius program szellemiségéhez: Fery Antal szerencsi származású grafikusművész munkásságáról végzett kutatás alapján készült el a „*Fery Antal válogatott fametszetei*” c. kiadvány.

2. (módosított) téma: *Fery Antal művészete*

A kutató neve: Horváth Hilda, művészettörténész

Majoros Judit, történész-muzeológus, múzeumigazgató

Kiss István, grafikusművész

1. „*Édes évek Szerencsen*”

A kutató neve: Majoros Judit, történész-muzeológus, múzeumigazgató

A program leírása:

Szerencs neve a 19. század végétől közismertté vált az egész országban, mert itt építették fel Európa akkori legnagyobb cukorgyárát. Ez a hírnév 1923-tól csak még jelentősebbé vált, mert a csokoládégyártás megindulása után Szerencs a hazai édesipar fellegvára lett.

2023-ban a csokoládégyár működésének 100. évfordulóját ünnepelte a város, és immár elmondható: egész Magyarország. A város múzeumának kiemelt feladata, hogy a közösség életében oly meghatározó szerepet játszó gyárak történetével, szellemi és tárgy hagyatékával foglalkozzon, így a centenáriumi év eseményeinek megszervezésében a múzeum jelentős szerepet vállalt.

A tudományos kutatás szempontjából szerencsés helyzetben voltunk, mert 2020. év folyamán a múzeum tulajdonába került egy jelentős gyártörténeti gyűjtemény, amely a Szerencsi Csokoládégyárhoz kötődik, s melynek segítségével még pontosabbá lehet tenni mindazt, amit a gyár működéről, és város fejlődésére gyakorolt hatásáról tudni lehet. Ráadásul 2023. év elején felbukkant egy másik, nagyon jelentős dokumentumgyűjtemény, amely a Magyar Kakaó és Csokoládégyár Rt. budapesti központjának és a Szerencsi Csokoládégyár vezetőségének levelezését tartalmazza. A többségében német nyelvű anyag számos új információval gazdagítja a gyár alapításáról és az államosítást megelőző időszakról való ismereteinket.

A szerencsi édesipari gyárak története tudományos igényű feldolgozásának több „kimenetele” lett: egyrészt elméletileg megalapozta a centenáriumi kiállítást, másrészt egy látványos, exkluzív kiadású kötet jelent meg a kutatás eredményei alapján. A tudományos kutatás és a kiadványok mellett egy új állandó kiállítás megnyitásánál aligha találhat adekvátabb módot múzeumunk a méltó megemlékezésre.

A szerencsi csokoládégyártás 100 éve című kötetben a kétéves kutatás eredményei alapján az olvasó elé tárjuk a gyár minden eddigénél részletesebb történetét.

Sok olyan tény és adat bukkant fel, amely kibővíti, árnyalja és pontosítja az eddigi tudásunkat. A korai évek, az első 25 év történéseit eddig a szemtanúk elmondása alapján készült jubileumi kötetből ismerhettük. Most ezen időszakot a források által is megvizsgáltuk, és talán arra a kérdésre is választ kaphatunk, miért volt olyan sikeres a megalapítás utáni időszak. Láthatjuk, hogy milyen hatással voltak a nagy történelmi sorsfordulók: hogy nehezítette a működést a nagy gazdasági világválság az 1930-as években, és hogy alakult át minden a II. világháború hatására. Az államosítást követő nehéz éveket követte az 1960-as évek virágzása, amikor az elavult gépekkel és a régi technológiával is világszerte nagyon népszerű lett a Szerencsen gyártott édesség. A 1970-es évek nagy változást hozott, hiszen a megújult gyárban egy fiatal generáció próbálta a korábban elért eredményeket tovább vinni. Az 1980-as évek gazdasági válsága először egy rövid „kényszerházasságot” hozott, hiszen a két nagy gyárat összevonva működtették. Majd még nagyobb átalakulás következett be, a rendszerváltozás után az első privatizációk egyikeként a szerencsi gyár az élelmiszeripari óriás, a Nestlé tulajdonába került. Egy ideig még csokoládé készült a régi gyárban, majd úgy döntöttek, hogy a fejlesztést más irányba fordítják: napjainkban a Szerencsen készült italporok látják el Európa és a nagyvilág fogyasztóit. A csokoládégyártás hagyományát a Szerencsi Bonbon Kft. vitte tovább, és próbálja továbbadni a mai kor fiataljainak.

A kötet végig követi a gyár történetének különböző szakaszait, sok-sok információt közölve, és képekkel gazdagon illusztrálva. Aki csak lapozgatni akarja, annak az olvasónak is élményt nyújt, akik viszont el akarnak mélyedni a történetben, azokat bőségesen látja el ismeretekkel.

A források közül már hangsúlyoztuk a dokumentumokat, képeket tárgyakat, de külön ki kell emelnünk, hogy sok-sok régi dolgozóval készült interjú, nagyon sokan nyújtottak segítséget a kötet megszületéséhez.

2. (módosított) téma: *Fery Antal művészete*

A kutató neve: Horváth Hilda, művészettörténész

Majoros Judit, történész-muzeológus, múzeumigazgató

Kiss István, grafikusművész

A második kutatási téma Szerencs város egyik géniusza, Fery Antal (1908-1994) grafikusművész tevékenységével foglalkozik, és a kutatás készült kiadvány: a „*Fery Antal válogatott grafikái*” című kötet neki állít emléket.

Századunk fametsző művészetének nagyérdemű mestere, Fery Antal (1908-1994)

1908. június 12-én született Szerencsen. A Fery család a cukorgyár megépítésének idején kerül a zempléni kisvárosba Morvaországból, a gyár a család több tagjának nyújtott tisztességes megélhetést.

Szinte törvényszerű, hogy a legkisebb gyermek is – a későbbi művész – igen fiatalon ebben az üzemben kezdett el dolgozni. Hamarosan kitanulta a bádogos szakmát. A szabadidejében szívesen rajzolgató fiatalember tehetségére felettesei is felfigyeltek. 1927-ben a gyár ösztöndíjával kezdte meg művészeti tanulmányait a budapesti Iparművészeti Főiskolán. Varga Nándor Lajos professzor szellemi útravalójával ellátva 1935-ben vette át a grafikus oklevelet.

A következő években alkalmazott grafikai munkákból tartotta el magát: plakátokat, kiállításokat tervezett, üzleti grafikákat készített, sőt egy ideig a szegedi Szabadtéri Játékok díszletezési munkáiban is részt vett Varga Mátyás vezetésével.

Fametszetek készítésével mindig szívesen foglalkozott. Ezzel az eljárással főként ex librisek és alkalmi grafikák kerültek ki keze alól. Ezeket gyűjtőnéven kisgrafikáknak nevezzük. A kisgrafika gyűjtése századunk első évtizedeitől kezdve egész Európában elterjedt. Hazánkban a két világháború között a gyűjtők két egyesületet is alapítottak.

Fery Antal első kisgrafikáit 1939-ben készítette. Mire a műfajba belelendült volna, kitört a második világháború. Katonai behívót kapott. Grafikus képesítése miatt a vezérkarnál térképek rajzolásával foglalkoztatták. Alakulatát a hadi események miatt Nyugatra telepítették. Többhónapos hadifogság után tért haza, s bár felróható vétke nem volt, négy esztendőre mégis rendőri felügyelet alá helyezték. Csak kollektív műteremben dolgozhatott, hasonlóan megbélyegzett művészek társaságában.

A forradalom utáni csendet a magyar grafika életében 1959-ben a Kisgrafikabarátok Köre (KBK) megalakulása törte meg. Fery Antal egyik megalapítója, majd 1978-tól haláláig elnöke volt a kisgrafikagyűjtők és művészek eme csoportosulásának, amely hamarosan több száz tagot számlált és egész Európában tekintélyt vívott ki magának.

A művész neve egyre ismertebb lett világszerte: kongresszusokra hívták meg, műveit díjakkal jutalmazták, jelentős külföldi szaklapok méltatták kisgrafikáit. Művészete kiteljesedett: lapjain a magyar kultúra nagyjai, műemlékeink, természeti értékeink, összességében a magyar valóság kapott műveiben ihletett grafikai megfogalmazást.

Már súlyos beteg volt, amikor 1993-ban megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjét. Fery Antal 86 éves korában, 1994-ben hunyt el, emléke azonban elevenen él. Keze munkáit őrzik a

gyűjtők mappái, a külföldi múzeumok, gyűjtemények. Szülővárosa múzeumában emlékszoba hirdeti Fery mester emlékét, aki kisgrafikáival stílust teremtett, alkotásaival gazdagabbá tette a magyar kultúrát.

A kutatás folyamata és eredménye:

Mivel a szerencsi Zempléni Múzeumban nem dolgozik művészettörténész, ezért a téma legismertebb hazai szakértőjét, Horváth Hildát kértük fel egy összegző tanulmány megírására. A kötetben a tanulmány angol nyelvre lefordított változata is szerepel.

HORVÁTH HILDA
FERY ANTAL ENCIKLOPÉDIÁJA

GRAFIKÁK: TECHNIKA ÉS STÍLUS

Lehet-e még újat, meglepőt mondani a mai ex libris gyűjtők körében is nagy népszerűségnek, megbecsülésnek örvendő grafikusművészről, Fery Antalról?

Személyisége, különös varázsa még élenken él az idősebb nemzedék emlékezetében. Hihetetlenül nagy és gazdag életműve egyedülálló a magyar kisgrafika történetében. Gyűjtők, tudósok elemezték alkotásait, próbálták felfedni alkotói titkát – de hát az alkotás mélyrétegei rejtve maradnak, csak sejtethetjük, de sohasem fejtethetjük meg őket igazán.

Most is csupán egy-két fő vonásra szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy kissé más szemmel közelítsünk ehhez a kimeríthetetlen életműhöz.

A magyar grafika története számos kutatási feladatot felvet, jócskán vannak még feltáratlan területek. Még a szakma számára sem teljesen követhető az egymást követő grafikusok hatása, mesterek és tanítványok kapcsolata, s egyáltalán, miként vittek tovább eleik gyakorlatát, tapasztalatát a növekedések? Milyen befolyása, szerepe volt egy-egy kitűnő grafikusnak, aki akár nemzedékek sorát bocsátotta útjára? Fery Antal életében is szerepet kapott több tanár, de igazi példaképnek, mesternek Varga Nándor Lajost tekinthetjük, bár kinttett szerepe okán Helbing Ferencet is megemlíthetjük.

Helbing Ferenc, az első magyar merkantilgrafikus, az Iparművészeti iskola tanára, majd 1927-től, amikor Fery Antal az iskolába

ANTAL FERY'S ENCYCLOPEDIA
BY HILDA HORVÁTH

GRAPHIC ART: TECHNIQUE AND STYLE

Is it possible to say anything new or surprising about the graphic artist Antal Fery, still very popular and highly esteemed in today's circle of ex-libris collectors?

His personality and magical touch is very much alive in the memories of the older generation. His unbelievably extensive and rich oeuvre is unique in the history of Hungarian small-scale prints. Collectors and experts analyzed his works, trying to discover his creative secret – but the deep layers of his creativity remain hidden: we can only surmise them and never unravel them completely.

Now, too, I would just like to draw your attention to one or two main features in order to approach this unfathomable oeuvre from a slightly different prospect.

The history of Hungarian graphic art gives us numerous research tasks; there are still plenty of unexplored territories. The influence of the succession of graphic artists, the links between master and pupil, and how the pupils carried on the practices and experience of their elders is not entirely clear even to the art historians. What influence or role did certain excellent graphic artists have that might well have set generations of artists on the right path? Several teachers had a role in Antal Fery's life, but we regard Lajos Varga as his real ideal and master, at the same time not forgetting the exceptional role of Ferenc Helbing.

A kötet a tanulmány mellett 188 kisgrafikát is tartalmaz, melynek kiválogatásában Bánki Veronika, a művész lánya, Kiss István grafikusművész és Majoros Judit, a Zempléni Múzeum igazgatója vett részt.

CIMEREK 43

MÁTYÁS KIRÁLY SZÜLETÉSÉNEK
500. EVFORDULÓJA · 1440–1940
Mátyás két angyal között, koronával, címerekkel
a bauxitzi dombormű alapján
198 × 160 mm. (kicsinyítve)
0038 / 1940

232 FERY ANTAL FAMEZTETEI

A MARGITSZIGETI SZENT MIHÁLY KÁPOLNA
Befejezetlen
145 × 97 mm. (kicsinyítve)
2081 / 1993

A fametszetek különböző témák szerint csoportosítva kerültek a kötetbe.

TARTALOM
CONTENT
FERY ANTAL ENCIKLOPÉDIÁJA
ANTAL FERY'S ENCYCLOPEDIA
7
CÍMEREK
COATS OF ARMS
41
ÜDVÖZLETEK
GREETINGS
57
ÁLLATOK
ANIMALS
75
NÉPRAJZ
FOLKLORE
91
KARÁCSONY, ÚJÉV
CHRISTMAS, NEW YEAR
111
HÍRES EMBEREK
CELEBRITIES
129
BETŰKOMPOZÍCIÓK
COMPOSITIONS USING LETTERS
181
ÉPÜLETEK, SZOBROK, HAJÓK
BUILDINGS, STATUES, SHIPS
193
FERY ANTAL: MAGAMRÓL
ANTAL FERY: ABOUT MYSELF
237

A Fery Antal fametszeti című kötettel egy régi adósságát sikerült a szerencsi Zempléni Múzeumnak törleszteni, hiszen eddig „csak” a művész alkotásjegyzékei jelentek meg, Fery Antal korszakos egyénisége volt a magyar kisgrafikának, szellemi és művészi hagyatékának ápolása a Zempléni Múzeum kiemelt feladata. Az állandó kiállítson kívül most már most már egy látványos, a látogatók érdeklődésére számot tartó, gazdagon illusztrált, művészi kivitelű kötet is őrzi az alkotó emlékét, és gazdagítja a múzeum alapgyűjteményeiről szóló kiadványok választékát.

KÖZÖNSÉGGKAPCSOLAT, MÉDIA

A 2023. évben is nagy médiaérdeklődés nyilvánult meg a Zempléni Múzeum és a Turisztikai Központ irányában, több alkalommal megjelentünk az országos médiában. Az országos és a helyi média kiemelten foglalkozott a centenáriumi évet elindító sajtótájékoztatóval, a kiállítás megnyitásával és a könyvbemutatóval.

ÖSSZEGZÉS

Összességében elmondható, hogy a Zempléni Múzeum tevékenységében a 2023. év egy nagyon sikeres időszak volt. A múzeum a csokoládégyártás centenáriumi ünnepeinek megszervezésében jelentős szerepet vállalt, és teljesítette egyik fontos társadalmi küldetését. Mind az elkészült kiállítás, mind a megjelent kötet színvonalasan és hatékonyan irányította rá a figyelmet a térség és a város értékeire.

A Zempléni Múzeum küldetése, hogy egy nyitott, modern szemléletű, a látogatóknak élményt nyújtó, az érdeklődőket, kutatókat munkájukban támogató intézmény legyen, amely társadalmi hasznosságát oktatási szerepével és a helyi közösségekkel való együttműködéssel teszi teljesebbé. A 2023. évben sokat tettünk azért, hogy megfeleljünk a vállalt küldetésünknek.

Szerencs, 2024. február 15.

Majoros Judit

igazgató